

Ο Θεσμός των Σχολικών Νοσηλευτών στην Ελλάδα

The Profession of School Nurse in Greece

Author: Σάββας Καρασαββίδης

Νοσηλευτής ΤΕ Σέρρες

Περίληψη

Η Νοσηλευτική Επιστήμη, συμπορευόμενη με τα διεθνή δεδομένα και τις σύγχρονες εξελίξεις κατακτά νέα πεδία και αγκαλιάζει την ανθρώπινη ύπαρξη σε όλους τους τομείς της δραστηριότητάς της. Εντυπωσιακό παραμένει το γεγονός, της όλο και μεγαλύτερης εξειδίκευσης στους Επιστημονικούς Νοσηλευτικούς Κλάδους. Μέσα στα πλαίσια αυτά, οι σύγχρονοι Νοσηλευτές αποκτούν πρόσβαση σε ένα ευρύ φάσμα Επιστημονικών Εξειδικεύσεων.

Ένα από αυτά είναι και η Σχολική Νοσηλευτική. Οι Σχολικοί Νοσηλευτές αποτελούν γεγονός για πολλές χώρες στον κόσμο. Το παρόν άρθρο εστιάζεται στο Θεσμό των Σχολικών Νοσηλευτών στην Ελλάδα.

Συγκεκριμένα, παρουσιάζεται η εξέλιξη του κλάδου της Σχολικής Νοσηλευτικής, η Νομοθετική Κατοχύρωσή της, τα Επαγγελματικά Καθήκοντα και η περιγραφή του έργου των Νοσηλευτών, ενώ η όλη εργασία ακολουθεί τη χρονολογική εξελικτική πορεία του κλάδου έως σήμερα.

Σημαντικό στοιχείο της εργασίας αυτής αποτελείτο συμπέρασμα. Στο συμπέρασμα φαίνεται ότι στην Ελλάδα η έννοια της Σχολικής Νοσηλευτικής και ο ρόλος του Σχολικού Νοσηλευτή περιορίζεται μόνο στη φροντίδα των Ατόμων Με Ειδικές Ανάγκες και αποτελεί επαγγελματικό τίτλο για τους Επαγγελματίες Σχολικούς Νοσηλευτές που δραστηριοποιούνται στο χώρο της Σχολικής Ειδικής Αγωγής και των Ειδικών Σχολείων.

Ο Στόχος της παρούσας εργασίας συνιστά την προβολή του έργου των Σχολικών Νοσηλευτών και την ευαισθητοποίηση της Ελληνικής Επιστημονικής Νοσηλευτικής Κοινότητας για την ανάπτυξη του κλάδου αυτού. Ταυτόχρονα, η εργασία αυτή μπορεί να αποτελέσει μοντέλο σύγκρισης με τα ήδη καταξιωμένα Συστήματα Παροχής Νοσηλευτικής Φροντίδας που εφαρμόζονται στο εξωτερικό.

Abstract

The Science of Nursing, keeping up with international trends and modern developments, is making headway and embracing humanity in all its activities. Increasing specialisation in Scientific Nursing Branches remains an impressive fact. In this context, modern Nurses gain access to a wide range of Scientific Specialisations.

One of these specialisations is School Nursing. School Nurses are a fact for plenty of countries across the world. The present article focuses on the Profession of School Nurses in Greece.

More specifically, the development of the branch of School Nursing and its legal framework are presented, the Professional Duties and the work of Nurses are outlined, while the whole project follows the progress in time of the branch in question to date.

An important feature of this project is the conclusion that in Greece the notion of School Nursing and the role of School Nurses are limited to the welfare of People with Special Needs. Professional School Nurses carrying this title are employed in the field of Special School only.

The objective of this project is to promote the work of School Nurses and raise awareness among the Greek Scientific Nursing Community aimed at developing this particular branch. Nevertheless, this project may constitute a norm against which already established Systems of Nursing Care applied abroad could be compared.

Εισαγωγή

Οι Νοσηλευτές υπηρετούν σε Νοσοκομεία, Κέντρα Υγείας, Οίκους Ευγηρίας, Ιατροπαιδαγωγικούς Σταθμούς, Σχολεία, Βιομηχανίες, Ψυχιατρεία και σε άλλα Προληπτικά Υγειονομικά και Προνοιακά Ιδρύματα, καθώς και σε Ιδρύματα με Άτομα με Ειδικές Ανάγκες (Λανάρα, 1996:14).

Είναι γεγονός πως το συμβατικό μοντέλο εφαρμογής της Νοσηλευτικής Επιστήμης αντικατοπτρίζεται στην παρουσία των Νοσηλευτών στα Νοσηλευτικά Ιδρύματα. Η πλειοψηφία του εργατικού δυναμικού της Νοσηλευτικής στελεχώνει Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου του Υπουργείου, που βασικός τους σκοπός αποτελεί η Παροχή Υπηρεσιών Υγείας σε Πρωτοβάθμιο, Δευτεροβάθμιο ή Τριτοβάθμιο Επίπεδο (Καρασαββίδης, 2003c).

Έτσι, η Κλινική Νοσηλευτική αποτελεί την κορωνίδα της Νοσηλευτικής Επιστήμης και το Υπουργείο Υγείας συνιστά τον βασικό επόπτη και εργοδότη του έργου των Νοσηλευτών στην Ελλάδα.

Την τελευταία εικοσαετία, παρουσιάζεται μια ιδιαίτερη ανάπτυξη και άλλων Κλάδων της Νοσηλευτικής Επιστήμης. Ένας από αυτούς είναι και ο Θεσμός των Σχολικών Νοσηλευτών. Η διαφορά με την Κλινική Νοσηλευτική είναι πως οι Σχολικοί Νοσηλευτές Παιδείας και Θρησκευμάτων. Το γεγονός αυτό λειτουργεί ευεργετικά για τη Νοσηλευτική, καθώς οι Σχολικοί Νοσηλευτές συγκριτικά με τη διάρκεια της επίσημης επαγγελματικής παρουσίας τους ως Επιστημονικής Ειδικότητας έχουν καταφέρει να κερδίσουν την εύνοια της Πολιτείας αλλά και να κατοχυρώσουν το έργο τους.

Παράγοντες Εξέλιξης της Σχολικής Νοσηλευτικής στην Ελλάδα

Οι λόγοι που θα μπορούσαν να αιτιολογήσουν μια τέτοια πρωτοπορία είναι οι εξής:

- 1, Η Νοσηλευτική που ασκείται σε χώρους διαβίωσης Ατόμων Με Ειδικές Ανάγκες υφίσταται επιρροές από Διεθνείς Συνθήκες για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Κατά συνέπεια, είναι πιο ευαίσθητο

πονημένη η Πολιτεία στην κατεύθυνση να προασπίσει πρώιστα την ευημερία των χρηστών υγείας αυτής της κατηγορίας και συνακόλουθα και των Λειτουργών Υγείας που εργάζονται σε τέτοιους χώρους.

- 2, Η Νοσηλευτική σε Άτομα Με Ειδικές Ανάγκες δεν συνίσταται μόνο στο Κλινικό αλλά και στο Εκπαιδευτικό Έργο. Κατά συνέπεια, ο Νοσηλευτής ως Εκπαιδευτής συμπεριλαμβάνεται στο Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό και συμπορεύεται με το υπόλοιπο Ιατροπαιδαγωγικό Προσωπικό, τα καθήκοντα του οποίου είναι σαφώς περιγεγραμμένα. 3_ Η Νοσηλευτική σε χώρους διαβίωσης Ατόμων Με Ειδικές Ανάγκες τελεί σε μεγάλο βαθμό υπό την εποπτεία και του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Αυτό λειτουργεί πλεονεκτικά για τους Νοσηλευτές που εργάζονται σε Ειδικά Σχολεία, καθώς το συγκεκριμένο Υπουργείο θεωρείται ιδιαίτερα ευαίσθητοποιημένο αλλά και οργανωτικό. Εγκύκλιοι αλλά και Νομοθετήματα περιγράφουν το έργο των Σχολικών Νοσηλευτών και προσανατολίζουν τις αρμοδιότητές τους προς την ορθή και σωστή παροχή υπηρεσιών υγείας στα Άτομα Με Ειδικές Ανάγκες

που φοιτούν στα Σχολεία Ειδικής Αγωγής-

- 4, Τέλος, δεν μπορεί κανείς να παραβλέψει το γεγονός πως οι Σχολικοί Νοσηλευτές αντιπροσωπεύουν ένα μικρό επαγγελματικό ποσοστό, του οποίου τα Δικαιώματα αλλά και οι όποιες αλλαγές ή μεταρρυθμίσεις είναι εύκολο και εφικτό να πραγματοποιηθούν ή να κατοχυρωθούν. Σε αντίθεση, οι Κλινικοί Νοσηλευτές, αποτελούν το 40% των Λειτουργών Υγείας, γεγονός που λειτουργεί ανασχετικά στην πρόθεση της πολιτείας να αναμορφώσει το επαγγελματικό τους πλαίσιο.

Ο ρόλος της Νομοθεσίας για την εδραίωση της Σχολικής Νοσηλευτικής στην Ελλάδα

Η Παροχή Νοσηλευτικής Φροντίδας και η εφαρμογή των Νοσηλευτικών Διεργασιών από τους Σχολικούς Νοσηλευτές

διαφοροποιείται σημαντικά από το Συμβατικό Μοντέλο Παροχής Νοσηλευτικής Φροντίδας που παρέχουν οι Κλινικοί Νοσηλευτές.

Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός πως η ευαισθητοποίηση των Νοσηλευτών σε συμπτώματα των Ατόμων Με Ειδικές Ανάγκες είναι ιδιαίτερα σημαντική ενώ στην όλη διαδικασία εμπλέκονται άμεσα οι γονείς και οι κηδεμόνες των Ατόμων Με Ειδικές Ανάγκες (Καρασαββίδης, 2003a)

Αυτή η διαπίστωση ενισχύει ακόμη περισσότερο την πεποίθηση των Σχολικών Νοσηλευτών για τη σπουδαιότητα της τήρησης των αρχών της Δεοντολογίας ενώ διατρανώνει περίτρανα τον πρωταγωνιστικό ρόλο που διαδραματίζει η Νομοθεσία και τα Επαγγελματικά Δικαιώματα στην κατοχύρωση του Νοσηλευτικού Έργου.

Εξάλλου, στα Κριτήρια Ποιότητας της Παροχής Νοσηλευτικής Φροντίδας στα Άτομα Με Ειδικές Ανάγκες αναφέρεται ότι η παρεχόμενη Νοσηλευτική Φροντίδα καθοδηγείται από τον Κώδικα Νοσηλευτικής Δεοντολογίας και υπόκειται στα Επαγγελματικά Δικαιώματα που θεμελιώνουν τους Νοσηλευτές (Καρασαββίδης, 2002).

Η παροχή Νοσηλευτικής Φροντίδας σε Άτομα Με Νοητική Στέρση είναι πολύπλοκη και απαιτεί συνεργασία και υπευθυνότητα. Η Νοσηλευτική στέκεται ισοδύναμη και ισότιμη με τις άλλες Επιστήμες στην προσπάθεια παροχής πιο ολοκληρωμένων Φροντίδων Υγείας (Καρασαββίδης, 2003b).

Με τα δεδομένα αυτά, ο ρόλος της Νομοθεσίας καθίσταται θεμελιώδης. Η Νομοθετική Κατοχύρωση του Νοσηλευτικού Έργου προασπίζει τους Νοσηλευτές. Έτσι, εναρμονίζεται η Επαγγελματική τους Συμπεριφορά σύμφωνα με τους ισχύοντες Νόμους και τα θεμελιωμένα Επαγγελματικά τους Δικαιώματα. (Καρασαββίδης, 2003 ε). Στη συνέχεια θα γίνει παρουσίαση της Νομοθετικής Κατοχύρωσης της Σχολικής Νοσηλευτικής από την αρχική ρύθμιση του θεσμού μέχρι σήμερα.

Προεδρικό Διάταγμα 605/1982

Θα πρέπει εδώ να σημειωθεί πως το Προεδρικό Διάταγμα 605/1982 αποτελεί πρόδρομο αλλά και έναυσμα για τη μετέ

πειτα ευεργετική Νομοθετική Ρύθμιση, καθώς αποδείχτηκε ατελέσφορο για τον απαιτητικό χώρο της Ειδικής Αγωγής. Στην Ειδική Αγωγή πολλές Επιστημονικές Ειδικότητες συνεργάζονται ολιστικά στη προσπάθεια παροχής ίσως ευκαιριών στα Άτομα Με Ειδικές Ανάγκες.

Αυτή η νομοθετική προσπάθεια αντι- κρύζεται στο Προεδρικό Διάταγμα 605/1982, Φ.Ε.Κ. Α 118/21.09.1982: «Κατανομή θέσεων κατά κλάδους και Υπουργεία αρμόδια για τα εκπαιδευτήρια και λοιπές μονάδες ειδικής αγωγής και τους σχολικούς ψυχολογικούς σταθμούς»

Το Προεδρικό αυτό διάταγμα εστίαζε στην εκπαιδευτική αποκλειστικά διαδικασία των Ατόμων Με Ειδικές Ανάγκες και επικεντρωνόταν στην στελέχωση των Μονάδων Ειδικής Αγωγής με Εκπαιδευτικό Προσωπικό (Δασκάλους, Παιδαγωγούς, Νηπιαγωγούς). Έτσι, δεν προέβλεπε την ύπαρξη κλάδων Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ψυχολόγους, Λογοθεραπευτές, Κοινωνικούς Λειτουργούς, Φυσιοθεραπευτές, Εργοθεραπευτές, Επιμελητές) άρα ούτε και Σχολικών Νοσηλευτών, πράγμα που ήρθε να συμπληρώσει και να αναμορφώσει ο Νόμος 1566/1985.

Νόμος 1566/1985

Στην Ελλάδα, η Νοσηλευτική για Άτομα Με Ειδικές Ανάγκες αποκτά Νομοθετική Υπόσταση με τον Νόμο 1566/1985. Οι Νοσηλευτές αποκτούν δυνατότητα πρόσβασης με εισπήριο την Επιστημονική τους κατάρτιση στους χώρους Εκπαίδευσης Ατόμων Με Ειδικές Ανάγκες (Καρασαββίδης, 2002).

Συγκεκριμένα, με το Φ.Ε.Κ. Α' 167/30.09.1985 τίθεται σε ισχύ ο Νόμος 1566/1985: «Δομή και Λειτουργία της Πρωτοβάθμιας και Δευτοροβάθμιας Εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις», όπου στο Κεφάλαιο Γ: «Ειδική Αγωγή» γίνεται ενδελεχής αναφορά και στους Νοσηλευτές.

Η Νομοθεσία αυτή συμπορεύεται με τη γενικότερη προσπάθεια βαθμιαίας στελέχωσης των Ειδικών Εκπαιδευτικών Μονάδων με νέους Επιστήμονες (Ψυχολόγους, Λογοθεραπευτές, Κοινωνικούς Λειτουργούς, Φυσιοθεραπευτές, Εργοθεραπευτές, Επιμελητές.) (ΥΠΕΠΘ, 1988).

Έτσι, στο άρθρο 35 του Νόμου αυτού που αφορά το Προσωπικό που στελεχώνει τις Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής, στον κλάδο του Ειδικού Προσωπικού συμπεριλαμβάνεται και η ειδικότητα **ΑΡ2 Επιμελητών** (40 θέσεις) και για ειδικό τυπικό προσόν διορισμού του κλάδου ΑΡ2 Επιμελητών ορίζεται Πτυχίο Νοσοκόμων ή Βρε- φονητοκόμων Ιδρύματος Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης της ημεδαπής ή ισότιμο της αλλοδαπής.

Εκτός από τις κατηγορίες και τους κλάδους που στελεχώνουν τις Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής, στον ίδιο Νόμο συμπεριλαμβάνονται Μισθολογικές και Υπαλληλικές διατάξεις για το προαναφερόμενο προσωπικό, καθώς και ρυθμίσεις για την μετεκπαίδευση του προσωπικού.

[Εγκύκλιος Γ6/247/06.05.1987](#)

Παρά την εφαρμογή του Νόμου 1566/1985, ανέκυψαν πολλά προβλήματα εντοπισμένα στον τομέα των κατά Κλάδο επιμερισμένων αρμοδιοτήτων και υποχρεώσεων, κάτι που ο Νόμος 1566/1985 δεν είχε προβλέψει.

Συνέπεια αυτής της εξέλιξης αποτέλεσε η ενέργεια του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων να εκδώσει την Εξαιρετικά Επείγουσα Γ6/247/06.05.1987 Εγκύκλιο με Θέμα: «Καθήκοντα Προσωπικού Νέων Κλάδων Ειδικής Αγωγής».

Εντυπωσιακή από την πρώτη παράγραφο, η Εγκύκλιος αναφέρει πως «ο Διορισμός, έστω και μικρού αριθμού Ψυχολόγων, Κοινωνικών Λειτουργών, Θεραπευτών του Λόγου, Φυσιοθεραπευτών, Εργοθεραπευτών και Επιμελητών Ειδικής Αγωγής αποτελεί ένα ιστορικό βήμα προς τον εκσυγχρονισμό του Εκπαιδευτικού μας Συστήματος και ανοίγει νέους ορίζοντες ανάπτυξης και βελτίωσής του».

Σημαντικό σημείο της Εγκυκλίου αυτής αποτελεί η 4η παράγραφος με τίτλο «Γενικές Υπηρεσιακές Σχέσεις» στο οποίο γίνεται μνεία στην ισότιμη σχέση του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού με το Διδακτικό - Εκπαιδευτικό Προσωπικό, στην συνεισφορά των Ειδικών Κλάδων, στην συνεργασία τους με τους γονείς ενώ ιδιαίτερα σημαντικό καθίσταται η αναγνώριση της ανάγκης για ύπαρξη

Παροχής Υπηρεσιών από τον κάθε νέο Κλάδο. Τέλος, στην παράγραφο αυτή ρυθμίζονται θέματα ωραρίου, εφημεριών και θεμάτων αλληλοαποδοχής, συνεργασίας και αποφυγής ανταγωνισμού ανάμεσα στο Ειδικό Εκπαιδευτικό και Εκπαιδευτικό Προσωπικό.

Η σημαντικότερη όμως παράγραφος για τη Σχολική Νοσηλευτική είναι η επόμενη (5η) με τίτλο «Ειδικότερα κατά Κλάδο καθήκοντα» στην οποία αναφέρονται τα ειδικότερα καθήκοντα κατά Κλάδο για την επιτυχή άσκηση των καθηκόντων όλων των υπηρετούντων στις Ειδικές Εκπαιδευτικές Μονάδες.

Έτσι, οι Επιμελητές Ειδικής Αγωγής έχουν τα εξής καθήκοντα:

- 1 Οι Επιμελητές Ειδικής Αγωγής συνεργάζονται προγραμματισμένα με τον Υπεύθυνο Εκπαιδευτικό της τάξης ή του τμήματος και μάλιστα εκείνου που έχει παιδιά με ιδιαίτερες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή έχε μεγάλο σχετικά αριθμό παιδιών, και βοηθεί, σε εξατομικευμένη ή μικροομαδική βάση, στην εφαρμογή του ειδικού εκπαιδευτικού προγράμματος σύμφωνα με τις οδηγίες του Υπεύθυνου Εκπαιδευτικού.
- 2 Παρέχουν τις πρώτες ιατρικές βοήθειες στα παιδιά του σχολείου όταν χρειάζονται και είναι υπεύθυνοι για την υγιεινή διαβίωσή τους μέσα στο σχολείο και γενικά την καθαριότητα τους.
- 3, Η προγραμματισμένη προσφορά των υπηρεσιών των επιμελητών Ειδικής Αγωγής μέσα στην τάξη δεν περιορίζεται πάντοτε στην ίδια τάξη ή τμήμα, αλλά εκεί όπου υπάρχουν σχετικές ανάγκες ιεραρχημένες, όντας συνυπεύθυνοι για την διαφύλαξη και συντήρηση των διαφόρων μέσων και γενιά του υλικού συντήρησης.
- 4 Βοηθούν στην μεταφορά των παιδιών από και προς το αυτοκίνητο ή όπου υπάρχει ανάγκη και στη σχετική προετοιμασία αναχώρησης από το σχολείο σε συνεργασία με το άλλο συνυπεύθυνο προσωπικό του σχολείου.
- 5 Συνεργάζονται με ιδιαίτερη προσήνεια με όλο το προσωπικό του σχολείου, τα παιδιά και τους γονείς και συμμετέχουν σε όλες τις επιστημονικές,

εκπαιδευτικές, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες.

Τέλος, στην παράγραφο 6 με τίτλο: «Γενική Οδηγία», η εγκύκλιος τονίζει την αναγνώριση της σημαντικότητας των νέων κλάδων, τόσο από τους συναδέλφους τους, όσο και από το κοινωνικό πλαίσιο. Επίσης, προτείνει την ενημέρωση του κοινού με διαλέξεις για το γνωστικό αντικείμενο των νέων Κλάδων και παροτρύνει τη σύνταξη Ετήσιων Εκθέσεων για το παρασχεθέν έργο, τα προβλήματα και τις προτάσεις επίλυσής τους.

Νόμος 2871/2000

Έπειτα από μεγάλη στασιμότητα στο χώρο της Ειδικής Αγωγής και με τις Διεθνείς Συνθήκες να αλλάζουν και να γίνονται όλο και πιο ευέλικτες στα νέα δεδομένα των σύγχρονων κοινωνιών με αποτέλεσμα την ενσωμάτωση των Ατόμων Με Ειδικές Ανάγκες μέσα σ' αυτές, η Ελληνική Πολιτεία άργησε να αναπροσαρμόσει τα δεδομένα της και να συνακολουθήσει τις Διεθνείς Εξελίξεις.

Ευτυχώς, το Μάρτιο του 2000 με τον πρωτοποριακό Νόμο 2817 έκανε ένα μεγάλο άλμα για την αναβάθμιση των Υπηρεσιών Ειδικής Αγωγής, κάτι που δεν άφησε ανεπηρέαστους και τους Νοσηλευτές.

Συγκεκριμένα, με το Φ.Ε.Κ. Α' 78 / 14.03.2003 τίθεται σε ισχύ ο Νόμος 2817 με τίτλο: «Εκπαίδευση των Ατόμων Με Ειδικές Εκπαιδευτικές ανάγκες και άλλες διατάξεις».

Το άρθρο 3 περιλαμβάνει τη σημαντικότητα του πιο πάνω Νόμου για την Νοσηλευτική Κοινότητα. Έτσι νέες και σημαντικές καινοτομίες εισάγονται για τους Νοσηλευτές που υπηρετούν στην Ειδική Αγωγή:

- 1, Ο Επαγγελματικός Τίτλος της κατηγορίας του Ειδικού Προσωπικού ΑΡ2 Επιμελητές, μετονομάζεται σε κλάδο ΤΕ2 Σχολικοί Νοσηλευτές.
- 2, Ειδικό τυπικό προσόν διορισμού στον κλάδο αυτό ορίζεται το **πτυχίο Νοσηλευτικής** ή **Νηπιοβρεφολογίας** ή **Επισκεπτών Υγείας** **Ιδρύματος Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης** της ημεδαπής ή ισότιμο και αντίστοιχο της αλλοδαπής.

- 3, Περιγράφεται το έργο των Σχολικών Νοσηλευτών ως εξής: «Οι Σχολικοί Νοσηλευτές ασκούν έργο υγιεινής και φροντίδας υγείας των παιδιών που φοιτούν στις Μονάδες Ειδικής Αγωγής».
- 4, Ο κλάδος ΤΕ2 Σχολικών Νοσηλευτών μετονομάζεται σε κλάδο ΠΕ25 Σχολικών Νοσηλευτών.
- 5, Απαραίτητο επικουρικό προσόν διορισμού καθορίζεται και το Πτυχίο Παιδαγωγικών Σπουδών ή το Πτυχίο ΣΕΛΕΤΕ.
- 6, Επίσης, με το Νόμο 2817 διατηρούν την ισχύ τους όλα τα επιδόματα και οι ειδικές αποζημιώσεις (Επίδομα Ειδικών Συνθηκών) των Σχολικών Νοσηλευτών

Απόφαση Γ6/779/07.12.2000

Την ίδια χρονιά ψηφίζεται στο Φ. Ε. Κ. Β' 1567/22.12.2000 η απόφαση υπ' αριθμόν Γ6/779 με θέμα: «Καθορισμός διαδικασίας προκήρυξης των θέσεων του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού και Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού των Κ.Δ.Α.Υ. και των Σ.Μ.Ε.Α., κριτήρια επιλογής και τοποθέτησης». Έτσι, οι Σχολικοί Νοσηλευτές προσλαμβάνονται με συγκεκριμένη διαδικασία και έπειτα από **συνέντευξη** ενώπιον του Υπηρεσιακού Συμβουλίου Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού.

Συγκεκριμένα, επιλέγονται βάσει των εξής κριτηρίων:

1. Κριτήρια που μοριοδοτούνται:
 - α. Συναφής Μεταπτυχιακός Τίτλος Σπουδών (2 Μονάδες), β. Συναφές Διδακτορικό Δίπλωμα Σπουδών (4 Μονάδες), γ. Συναφής Προϋπηρεσία στον Δημόσιο ή Ιδιωτικό Τομέα (Έως 3 Μονάδες - Μισή Μονάδα ανά Εξάμηνο Εργασίας και συνολικά έως 3 Μονάδες).
 - δ. Μετεκπαίδευση Διετούς Διάρκειας σε Ίδρυμα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στο Αντικείμενο της θέσης (1 Μονάδα), στ. Επιμόρφωση Εξάμηνης Διάρκειας σε Δημόσιο Φορέα στο Αντικείμενο της θέσης (Μισή Μονάδα).

ζ. Επάρκεια Ξένης Γλώσσας ή Ξένη Γλώσσα
Επιπέδου Proficiency (1 Μονάδα).

η. Ξένη Γλώσσα Επιπέδου LOWER (Μισή
μονάδα).

2. Κριτήρια που συνεκτιμώνται:

α. Η δυνατότητα ανάπτυξης των ικανοτήτων και
δεξιοτήτων του υποψηφίου (Μέχρι 2
Μονάδες).

β. Η προσωπικότητα του Υποψηφίου (Μέχρι 1
Μονάδα).

Όλων των υποψηφίων προηγούνται οι κάτοχοι
πτυχίου Παιδαγωγικών Σπουδών ή Πτυχίου
ΣΕΑΕΤΕ.

Υη' αριθμόν 175/05.12.2002 Έγγραφο του Εθνικού Συνδέσμου Νοσηλευτών Ελλάδος:

Πρόσφατα, ο Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών
Ελλάδας με έγγραφο του απευθύνθηκε στο
Υπουργείο Παιδείας για τα θέματα της στελέχωσης
Δομών που παρέχουν φροντίδα σε Άτομα Με Ειδικές
Ανάγκες και περιέγραψε το έργο που ασκούν οι
Σχολικοί Νοσηλευτές.

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό το γεγονός ότι για πρώτη
φορά ο Επιστημονικός Φορέας εκπροσώπησης των
Ελλήνων Νοσηλευτών απευθύνεται στο καθ' ύλην
αρμόδιο Υπουργείο, προασπίζει το έργο των
Σχολικών Νοσηλευτών και αναγνωρίζει τη
σημαντικότητά τους.

Βέβαια, το πιο ενδιαφέρον είναι ότι ο Εθνικός
Σύνδεσμος Νοσηλευτών Ελλάδας δεν περιορίζει το
επαγγελματικό πεδίο εφαρμογής των Σχολικών
Νοσηλευτών στα Ειδικά Σχολεία και τα Άτομα Με
Ειδικές Ανάγκες, αλλά επεκτείνεται σε όλο το Σχολικό
Πληθυσμό. Αυτό αποτελεί μια ιδιαίτερη καινοτομία
και ουσιαστικά την πρώτη επίσημη αναγνώριση και
υποστήριξη της Σχολικής Νοσηλευτικής, όπως απαι-
τούνται Διεθνή Δεδομένα. Επίσης, το έγγραφο
περιλαμβάνει και νέα επιστημονικά αντικείμενα για το
έργο των Σχολικών Νοσηλευτών, όπως η
Συμβουλευτική, η Αγωγή Υγείας, η
Περιβαλλοντολογική Υγεία και η Αξιολόγηση Υγείας
του Σχολικού πληθυσμού.

Συγκεκριμένα αναφέρεται:

«Οι πτυχιούχοι Νοσηλευτές είναι σε

θέση, με βάση τις γνώσεις που έχουν αποκτήσει κατά
τον κύκλο των Προπτυχιακών Σπουδών τους, ως
"Σχολικοί Νοσηλευτές", να προσφέρουν υπηρεσίες
φροντίδας στον Σχολικό Πληθυσμό, όπως:

1, Αξιολόγηση και προαγωγή της υγείας του
σχολικού πληθυσμού:

2, -Λεπτομερή εξέταση και αξιολόγηση της υγείας
κάθε παιδιού.

3, -Αντιμετώπιση και παροχή φροντίδας στα παιδιά
σε περίπτωση αιφνίδιας αρρώστιας π.χ επιληπτικής
κρίσης ή τραυματισμού από ατύχημα.

4, Βελτίωση του φυσικού και κοινωνικού
περιβάλλοντος μέσα στο οποίο ζει και εργάζεται ο
σχολικός πληθυσμός όπου χρειάζεται μελέτη όσον
αφορά τους κινδύνους από το φυσικό περιβάλλον,
τα λοιμώδη νοσήματα, καθώς και ψυχο- κοινωνικό
περιβάλλον.

5, Προγραμματισμένη Αγωγή Υγείας:

-Ενθάρρυνση των γονέων και του προσωπικού του
σχολείου ώστε να συμμετέχουν σε δραστηριότητες
που έχουν σχέση με την υγεία.

6, Συμβουλευτική σε γονείς, δασκάλους, καθηγητές,
μαθητές.»

A) Συζήτηση

B) Συμπεράσματα-Εισηγήσεις

Ο Θεσμός του Σχολικού Νοσηλευτή στην Ελλάδα
σήμερα αποτελεί σίγουρα μια πραγματικότητα. Η
εξέλιξη αυτή ευνοεί την Ελληνική Νοσηλευτική στην
πορεία της και δημιουργεί θετικά συναισθήματα
στους Έλληνες Νοσηλευτές.

Από την όλη ανάλυση του θέματος επισημαίνονται τα
εξής θετικά σημεία:

1 Οι Σχολικοί Νοσηλευτές στην Ελλάδα
προσλαμβάνονται με διαφορετικό τρόπο
συγκριτικά με τους Κλινικούς Νοσηλευτές.

2, Η Σχολική Νοσηλευτική ως Εφαρμοσμένος
Νοσηλευτικός Κλάδος στην Ελλάδα συναντάται
μόνο στα πλαίσια των Ατόμων Με Ειδικές
Ανάγκες και σε χώρους όπως τα Ειδικά Σχολεία
και οι Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής.

3, Το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και

Θρησκευμάτων, ως επίσημος εργοδότης και φορέας ελέγχου, αναγνωρίζει το έργο των Σχολικών Νοσηλευτών και προασπίζει τη Σχολική Νοσηλευτική κατοχυρώνοντας τα Επαγγελματικά Καθήκοντα.

- 4, Είναι εντυπωσιακή η μισθολογική και υπαλληλική εξομοίωση των Σχολικών Νοσηλευτών με τους Εκπαιδευτικούς, που ενώ είναι απόφοιτοι Τεχνολογικής Εκπαίδευσης, εντάσσονται και απολαμβάνουν όλα τα προνόμια της Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης, ακόμη και στον Επαγγελματικό τους Τίτλο (ΠΕ25 Σχολικοί Νοσηλευτές).

Ταυτόχρονα, επισημαίνεται και ένα αρνητικό σημείο. Ουσιαστικά φαίνεται ότι η Σχολική Νοσηλευτική υφίσταται αρνητική επιρροή και υποβάθμιση, αφού για τις θέσεις των Σχολικών Νοσηλευτών προσλαμβάνονται ισότιμα και Πτυχιούχοι Βρεφονηπιοκομίας ή Επισκέπτες Υγείας. Αυτό συμβαίνει γιατί το γνωστικό αντικείμενο της Νοσηλευτικής επιτρέπει στους Σχολικούς Νοσηλευτές την εφαρμογή εξειδικευμένων Νοσηλευτικών Διεργασιών, πράγμα που απουσιάζει ή είναι ελλιπές στην Προπτυχιακή Εκπαίδευση των άλλων δύο Επιστημονικών Κλάδων. Σύμφωνα λοιπόν με τα πιο πάνω, μπορούν να γίνουν κάποιες εισηγήσεις για την εξέλιξη της Σχολικής Νοσηλευτικής, όπως:

- 1) Η Σχολική Νοσηλευτική θα πρέπει να αποτελεί Εφαρμοσμένο Νοσηλευτικό Κλάδο και στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Η πρόταση αυτή συμπορεύεται με την παρέμβαση του Εθνικού Συνδέσμου Νοσηλευτών Ελλάδας.
- 2) Η Σχολική Νοσηλευτική θα πρέπει να ενταχθεί ως Ειδικότητα για την απόκτηση Μεταπτυχιακού και Διδακτορικού Διπλώματος, κάτι που λείπει αυτή τη στιγμή από την Ελλάδα. Έτσι, θα δοθεί η δυνατότητα της Επιστημονικής Εξέλιξης της Σχολικής Νοσηλευτικής στην Ελλάδα.

Συζήτηση

Γενικά, η Σχολική Νοσηλευτική στην Ελλάδα, εδραιώνεται όλο και περισσότερο. Αρκετοί νέοι Ερευνητές αλλά και Φοιτητές

Νοσηλευτικής δραστηριοποιούνται στο χώρο της.

Η πρόσφατη έρευνα των Μάνθου και Ιωαννίδου (2002) κατέδειξε ότι ο καλά εκπαιδευμένος Σχολικός Νοσηλευτής μπορεί να ανιχνεύσει τυχόν σημεία εμφάνισης Σκολίωσης στον παιδικό πληθυσμό. Έτσι, μπορεί να βοηθήσει τόσο τα παιδιά, όσο και τους γονείς τους στην αντιμετώπιση και την εξέλιξη της εν λόγω νόσου.

Επίσης, πρόσφατα οι Νικολουδάκης και Καραπίδου (2003) παρουσίασαν στην Ελληνική Επιστημονική Νοσηλευτική Κοινότητα τον πρώτο Ηλεκτρονικό Νοσηλευτικό Οδηγό Ζωής για Άτομα Με Ειδικές Ανάγκες. Πρόκειται για ένα CD-ROM, που έχει σκοπό να ωθήσει το ίδιο το άτομο στο μέγιστο δυνατό επίπεδο αυτοφροντίδας, στην προσπάθειά του για ανεξαρτητοποίηση και προσωπική δημιουργία στη ζωή.

Παράλληλα, οι Χούπη και Βαρδάκη (2003) επισημαίνουν τα εξής:

«Οι νέες προκλήσεις στο χώρο των Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας για τα Άτομα Με Ειδικές Ανάγκες καταδεικνύουν τον πολυδιάστατο ρόλο που καλείται να διαδραματίσει η Νοσηλευτική, δεδομένου ότι η υποστήριξη των Ατόμων Με Ειδικές Ανάγκες αποτελεί το πρώτο και καίριο βήμα για ανεξαρτησία, εργασία, κοινωνική ένταξη και προπάντων σεβασμό και αποδοχή της διαφορετικότητάς τους από την κοινωνία».

Γενικά, οι Νοσηλευτές συνεχώς εξειδικεύουν το ρόλο τους τόσο προς όφελος της κοινωνίας όσο και του Νοσηλευτικού Επαγγέλματος. Η Νοσηλευτική και οι εκπρόσωποι της αποτελούν ζωντανό κομμάτι της κοινωνίας και του εκάστοτε πολιτισμικού πλαισίου, διαμέσου του οποίου αποκτούν καταξίωση, αίγλη αλλά και υπόσταση (Καρασαββίδης, 2003d).

Στην Ελλάδα, η Σχολική Νοσηλευτική ασχολείται κυρίως με τα Άτομα Με Ειδικές Ανάγκες. Πεμπτούσια αλλά και βασικό σημείο εργασίας των Σχολικών Νοσηλευτών αποτελεί ο σεβασμός στην αξία της Διαφορετικότητας. Μιας αξίας που οι Νοσηλευτές θα μπορούσαν να μεταλαμπαδεύσουν σε ολόκληρο το Σχολικό Πληθυσμό, επεκτείνοντας το Θεσμό των Σχολικών Νοσηλευτών σε Νηπιαγωγεία, Δημοτικά, Γυμνάσια και Λύκεια.

Βιβλιογραφία

- Απόφαση Γ6/779 (2000) Καθορισμός διαδικασίας προκήρυξης των θέσεων του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού και Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού των Κ.Δ.Α.Υ. και των Σ.Μ.Ε.Α., κριτήρια επιλογής και τοποθέτησης. *Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας. Φ.Ε.Κ. 1567 (Τεύχος Β')*.
- Εγκύκλιος Γ6/247 (1987) Καθήκοντα Προσωπικού Νέων Κλάδων Ειδικής Αγωγής. Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Διεύθυνση Ειδικής Αγωγής.
- Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών Ελλάδας. Έγγραφο Υπ' αριθμόν 175 (2002) Προκήρυξη Θέσεων Σχολικών Νοσηλευτών ΠΕ25. *Νοσηλευτικό Δελτίο ΕΣΝΕ (Τεύχος 79)*.
- Καρασαββίδης, Σ.Θ. (2002) *Νοσηλευτική Ατόμων Με Ειδικές Ανάγκες - Ένας Υπέροχος Κόσμος*. Ελεύθερη Ανακοίνωση. Πρακτικά 29ου Πανελληνίου Νοσηλευτικού Συνεδρίου ΕΣΔΝΕ, Ιωάννινα, 13-16 Μαΐου 2002: «Νοσηλευτική: Εγγύηση Ποιότητας στις Υπηρεσίες Υγείας» (CD-ROM Πρακτικών). Αθήνα: Εθνικός Σύνδεσμος Διπλωματούχων Νοσηλευτών Ελλάδας.
- Καρασαββίδης, Σ.Θ. (2003α) *Η έννοια της Εντατικής Νοσηλευτικής Φροντίδας στο Κέντρο Αποκατάστασης Ατόμων Με Ειδικές Ανάγκες Σερρών*. Αναρτημένη Ανακοίνωση. Πρακτικά Νοσηλευτικού Συνεδρίου Γενικού Περιφερειακού Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης «Παπαγεωργίου», Θεσσαλονίκη, 9-10 Μαΐου 2003: «Εντατική Νοσηλευτική Φροντίδα» (σ. 353-357). Θεσσαλονίκη: Νοσηλευτική Υπηρεσία Γ.Π.Ν.Θ. «Παπαγεωργίου».
- Καρασαββίδης, Σ.Θ. (2003b) *Οργάνωση, Διοίκηση και Διαχείριση Μονάδας Παροχής Υπηρεσιών Υγείας για Άτομα Με Ειδικές Ανάγκες (Νοητική Στέρση) - Μοντέλο Λειτουργίας για τη Νοσηλευτική Υπηρεσία*. Ελεύθερη Ανακοίνωση. Πρακτικά 30ου Πανελληνίου Νοσηλευτικού Συνεδρίου ΕΣΝΕ, Αλεξανδρούπολη, 19-22 Μαΐου 2003: «Το όραμα των Νοσηλευτών στη Σύγχρονη Κοινωνία» (CD-ROM Πρακτικών). Αθήνα: Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών Ελλάδας.
- Καρασαββίδης, Σ.Θ. (2003c) *Νοσηλευτική Υποστήριξη Οργανισμού Πρόνοιας (Μελέτη Υπό Δημοσίευση)*. 3ος Φάκελος Θεμάτων-Εργασιών Προγράμματος Εξειδίκευσης Στελεχών Υπηρεσιών Υγείας με Θέμα: «Διοίκηση και Οικονομική Διαχείριση Μονάδων Παροχής Υπηρεσιών Υγείας», Θεσσαλονίκη: Εταιρεία Αξιοποίησης και Διαχείρισης της Περιουσίας του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.
- Καρασαββίδης, Σ.Θ. (2003d) *Η Νοσηλεύτρια στην Ελληνική Λογοτεχνία: Βιβλιοπαρουσίαση (Εργασία Υπό Δημοσίευση)*. Κυπριακά Νοσηλευτικά Χρονικά - Τετραμηνιαία Έκδοση του Παγκύπριου Συνδέσμου Νοσηλευτών.
- Καρασαββίδης, Σ.Θ. (2003ε) *Η Νοσηλευτική σε Ειδικούς Πληθυσμούς: Προνοιακά Ιδρύματα για Άτομα Με Ειδικές Ανάγκες (Εργασία Υπό Δημοσίευση)*. *Νοσηλευτική - Τριμηνιαίο Περιοδικό του Εθνικού Συνδέσμου Νοσηλευτών Ελλάδας*.
- Λανάρα, Β.Α. (1996) *Ηρωισμός και Νοσηλευτική. Φιλοσοφική Διάσταση*. Β' Έκδοση Βελτιωμένη. Αθήνα: Αυτοέκδοση.
- Μάνθου, Ε., Ιωαννίδου, Ε. (2002) *Ανίχνευση της Σκολίωσης στο Σχολικό Πληθυσμό από τους Νοσηλευτές*. Ελεύθερη Ανακοίνωση. Πρακτικά 29ου Πανελληνίου Νοσηλευτικού Συνεδρίου ΕΣΔΝΕ, Ιωάννινα, 13-16 Μαΐου 2002: «Νοσηλευτική: Εγγύηση Ποιότητας στις Υπηρεσίες Υγείας» (CD-ROM Πρακτικών). Αθήνα: Εθνικός Σύνδεσμος Διπλωματούχων Νοσηλευτών Ελλάδας.
- Νικολουδάκης, Γ., Καραπίδου, Α. (2003) *Ηλεκτρονικός Νοσηλευτικός Οδηγός Ζωής για Άτομα Με Ειδικές Ανάγκες*. Ελεύθερη Ανακοίνωση. Πρακτικά 30ου Πανελληνίου Νοσηλευτικού Συνεδρίου ΕΣΝΕ, Αλεξανδρούπολη, 19-22 Μαΐου 2003: «Το όραμα των Νοσηλευτών στη Σύγχρονη Κοινωνία» (CD-ROM Πρακτικών). Αθήνα: Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών Ελλάδας.
- Νόμος 1566 (1985) Δομή και Λειτουργία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις. *Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας. Φ.Ε.Κ. 167 (Τεύχος Α')*.

Νόμος 2817 (2000) Εκπαίδευση των Ατόμων Με Ειδικές Εκπαιδευτικές ανάγκες και άλλες διατάξεις. *Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας. Φ.Ε.Κ. 78 (Τεύχος Α')*.

Προεδρικό Διάταγμα 605 (1982) Κατανομή θέσεων κατά κλάδους και Υπουργεία αρμόδια για τα εκπαιδευτήρια και λοιπές μονάδες ειδικής αγωγής και τους σχολικούς ψυχολογικούς σταθμούς.

Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας. Φ.Ε.Κ. 118 (Τεύχος Α').

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Διεύθυνση Ειδικής Αγωγής (1988) *Δελτίο Πληροφοριών Ειδικής Αγωγής. Δ' Έκδοση*. Αθήνα: Οργανισμός Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων.

Χούπη, Α., Βαρδάκη, Ζ. (2003) *Άτομα Με Ειδικές Ανάγκες: Τα Συστήματα Φροντίδας Υγείας σε Ελλάδα και Ευρώπη*. Ελεύθερη Ανακοίνωση. Πρακτικά 30ου Πανελληνίου Νοσηλευτικού Συνεδρίου ΕΣΝΕ, Αλεξανδρούπολη, 19-22 Μαΐου 2003: «Το όραμα των Νοσηλευτών στη Σύγχρονη Κοινωνία» (CD-ROM Πρακτικών). Αθήνα: Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών Ελλάδας.